

Hur arbetar vi med friluftsliv i Jönköpings kommun?

Lisa Bergström , Friluftsstrateg Jönköpings kommun

Innehåll;

- Kort resumé från 2014 fram till idag
- Basen för friluftslivsarbetet – hur arbetar vi?
- Unik stadsutveckling just nu – vad gör vi då?
- Binder samman olika värden – natur, kultur och idrott
- Årets friluftskommun 2020 – varför då?
- Aktiviteter under friluftsåret 2021!

Program för friluftsliv i Jönköpings kommun 2014-2018 (nr1)

Beslut tagit i Kommunfullmäktige

Argument baserat på fakta! Varför är friluftsliv viktigt? ...

Naturen...

- ✓ ..förbättrar minneskapacitet och koncentrationsförmågan
- ✓ ..bidrar till mindre konflikter bland barn och relationen mellan lärare elev förbättras
- ✓ .. förbättrar motoriken
- ✓ ..hjälper barn med diagnosen ADHD
- ✓ ..förbättrar motoriken
- ✓ ..reducerar stress och förbättrar återhämtningen
- ✓ ..hjälper hjärnan att varva ner
- ✓ ..ger bättre sömn
- ✓ ...minskar aggression
- ✓ Mm...

Internt friluftsråd

- Skog & park (TK)
- Kommundelsutvecklare (SBK)
- Kommunekolog & biolog (SBK)
- Översiktlig planering (SBK)
- Drift & skötsel (KFF/ TK)
- Information & kommunikation (Rådhuset)
- Destinationen (kommunalt bolag)
- Äldrekonsulent (SOC)
- Vattensamordnare (MHS)
- Naturskolan/ skolskogar (UBF)
- Mandat från förvaltningschef
- Planarkitekt (SBK)
- Koordinator för biosfärområdet östra vätterbranterna

Friluftspolitiska ambassadörer

- **Kultur- och fritidsnämnden**
Ann- Marie Helmersson (S)
Elin Westerberg (M)
- **Tekniska nämnden**
Lars Erik Zackridsson
Pernilla Frej
- **Miljö- och hälsoskyddsnämnden**
Susanne Wismén (KD)
Anders Gustafsson (S)
- **Stadsbyggnadsnämnden**
Jonny Lilja (M)
Leif Regner (S)
- **Barn- och utbildningsnämnden**
Brita Klerck (S)
Patric Eriksson (KD)

Samverkan externt

- Föreningsliv !
- Civilsamhället i stort
- Högskolan i Jönköpings m.fl. (forskning – praktik)
- Regionalt; Länsstyrelsen, Region Jönköpings län; folkhälsoenhet och attraktivitet, FoUrum fritid
- Andra kommuner – ekologinätverk
- Mentor i Örebro

Plan för friluftsliv 2018-2023 (nr 2)

Beslut tagit i Kommunfullmäktige

10 FRILUFTSMÅL

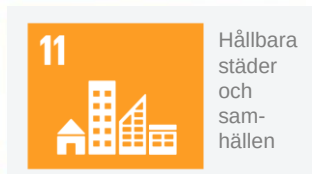
- Tillgänglig natur för alla
- Skyddade områden som resurs för friluftslivet
- Starkt engagemang och samverkan
- Allemansrätten
- Tillgång till natur för friluftsliv
- Attraktiv tätortsnära natur
- Hållbar regional tillväxt, landsbygdsutveckling
- Ett rikt friluftsliv i skolan ?
- Friluftsliv för god folkhälsa ?
- God kunskap om friluftslivet

Fokus på 6 av de 10 friluftspolitiska målen

1. Tillgänglig natur för alla
3. Starkt engagemang och samverkan för friluftslivet
4. Allemansrätten
6. Attraktiv tätortsnära natur
8. Ett rikt friluftsliv i skolan
9. Friluftsliv för god folkhälsa

Friluftslivsmålen och Agenda 2030

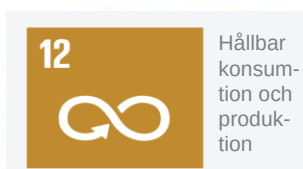

Hållbara städer och samhällen

Tillgänglig natur för alla

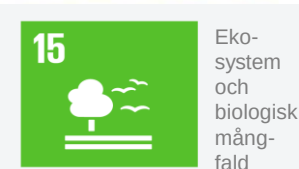

Starkt engagemang och samverkan för friluftslivet

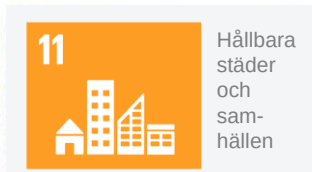
Hållbar konsumtion och produktion

Allemansrätten

Ekosystem och biologisk mångfald

Tillgång till natur för friluftsliv

Hållbara städer och samhällen

Attraktiv tätortsnära natur

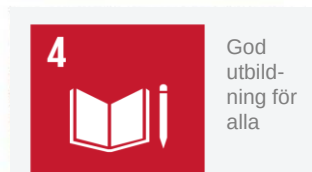
Arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling

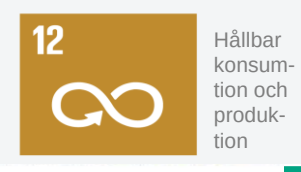
Ekosystem och biologisk mångfald

Skyddade områden som resurs för friluftslivet

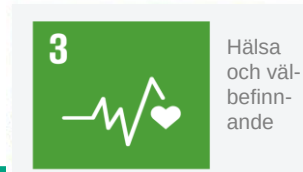
God utbildning för alla

Ett rikt friluftsliv i skolan

Hållbar konsumtion och produktion

God kunskap om friluftslivet

Hälsa och välbefinnande

Friluftsliv för god folkhälsa

Utveckling från plan 1 till plan 2

- Planen blev skarpare, mer konkret och fick en tydligare koppling mot Agenda 2030 och mot de 10 friluftspolitiska målen
- Strukturen för arbetet var satt
- Besökte alla nämnder
- Friluftsutvecklingsmedel som följde med planen och därmed också det friluftspolitiska målen (tex; 7653 Tillgänglig natur)
- Från 50% tjänst som samordnare till 100% som Friluftstrateg ("kittet" mellan förvaltningarna)
- Tiden mer mogen för att arbeta som en "kommunkoncern"

Friluftsliv i stadsutveckling

Unikt tillfälle just nu, en helt ny stadsdel växer fram
– vad gör vi då?

Jönköping år 2050?

Utbyggnadsstrategi 200 000 invånare

Vår kommun växer med cirka 1500–2000 invånare per år. En ökad befolkning stärker Jönköping som regionalt centrum samtidigt som det ställer krav på kommunens beredskap att p
exempelvis bostäder, transporter, skola, vård o

RAMPROGRAM
PLANFÖRSLAGET

STAD OCH NATUR I SAMSPEL

KAPITEL
2.2

Staden utvecklas med grönska och vatten |
Parkernas roll i stadsutvecklingen

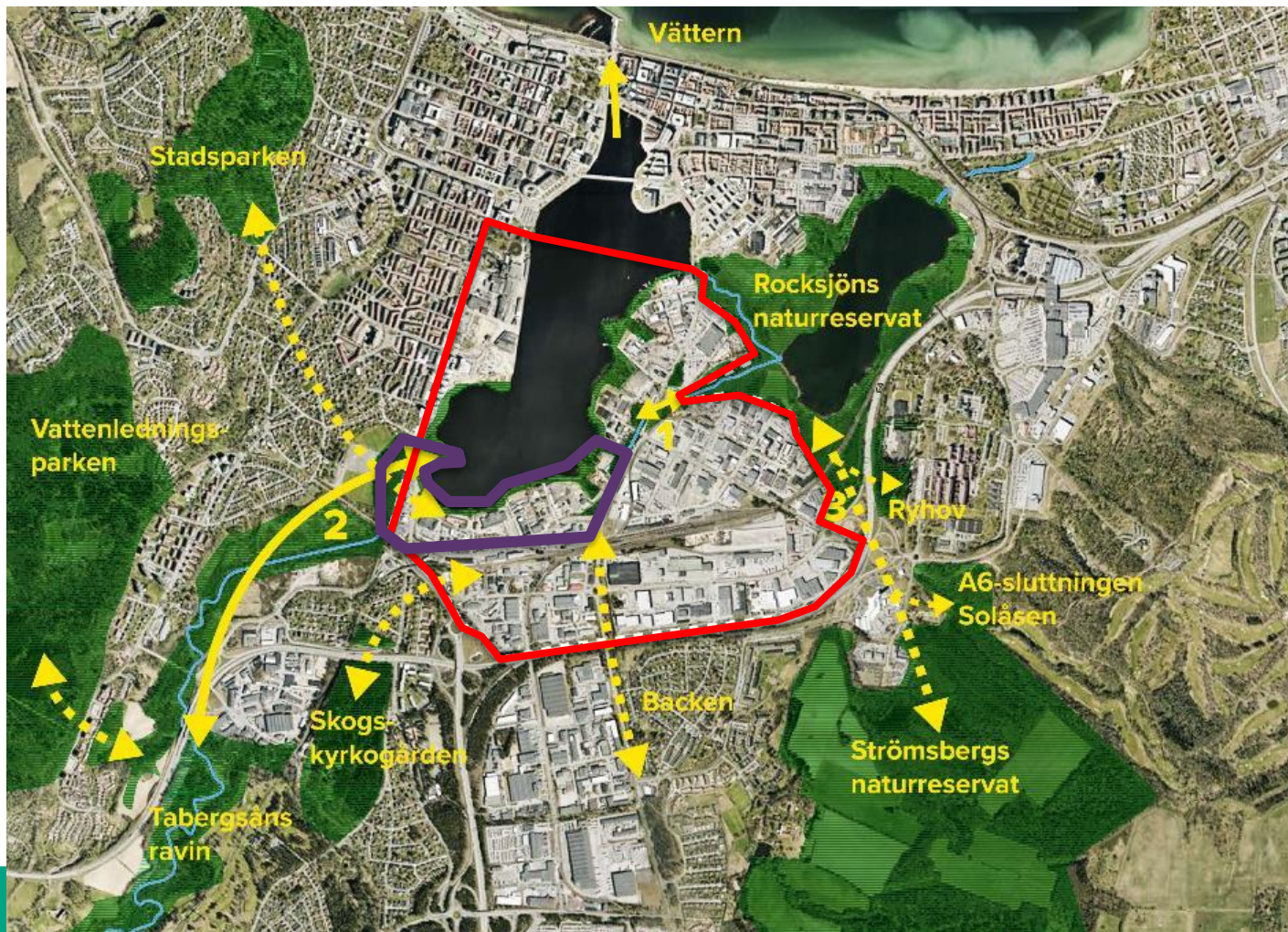
Natur

Kvarteret Ödla fungerar som en knutpunkt för Jönköpings centrala natur- och friluftsliv. I närområdet finns fyra centrala naturreservat som erbjuder upplevelser för både kropp och själ.

Kultur

Det fria och öppna kulturlivet är en viktig del av Kvarteret Ödla. Här samsas konst, litteratur och skaparglädje med tillfälliga event som föreläsningar, utomhusbio, konserter och spelkvällar.

Fritidsbanken

1. Bild från pågående arbete med övergripande grön och blå struktur
 2. Våga nyttja ytor som det finns andra planer för
-
1. Naturum centralt i staden?

Binder samman olika värden....

Flera värden samtidigt - natur, kultur, idrott & hållbarutveckling

Rollen som Friluftsstrateg

- Sammankallande för Friluftråden mfl / hålla samman kommunens arbete
- Katalysator
- Stödfunktion
- "Olja i maskineriet"
- Iller...."kittet"
- Forskning och praktik
- Omvärldsbevakning
- Stöd/ samtalspart till föreningsliv och naturturismföretag
- Beställarfunktion av faciliteter (spånger, leder, skyltar etc)
- Driva naturdelen av "Kvarteret Ödla" - ett "Tillfälligt Naturum"
- Visions arbete som har koppling till friluftsliv (Hamnar/ båtplatser/ Vättern/ Nudging sophantering etc)
- Ibland går in och driver olika frågor tillsammans med en specifik förvaltning (tex UBF)

Utomhuspedagogik & friluftsliv

Byt bild

Öppen modererad grupp

Hantera grupp

Om gruppen

Här delges tips och råd kring utomhuspedagogik och friluftsliv - praktiska råd, stöd i arbetet, kompetensutveckling inom området, kontaktpersoner

Skicka ett inlägg i gruppen...

Ulrika Franke

Det finns tre lediga tider kvar till June Avfalls sortergårdssafari under v 17 och 18:

Tisdagen den 27 april

Måndagen den 3 maj

Torsdagen den 6 maj

Läs mer och boka här:

<https://www.juneavfall.se/skola/boka-sortergardssafari.html>

Vänliga hälsningar,
Marlene Svensson
Miljö- och avfallspedagog
marlene.svensson@juneavfall.se
0730-692542, 036-171913

✚ Expandera 📌 Gilla (0) 📄 Dela 💬 Kommentera (0) ⌚ 16 apr

Lisa Bergström

Fin film från Norge!

https://www.youtube.com/watch?v=duwWjIC6X_c

1. Grönområden
2. Friluftsliv som del i idrott och hälsa
3. Utomhuspedagogik och rörelse

Länkar

- 🔗 Arbete med friluftsliv samverkan film
- En bra kunskapsöversikt
- 🔗 "Klassrum med himlen som tak"
- Intranätsgrupp Daglig rörelse i skolan - ute och inne
- 🔗 Låna material från Naturskolan
- Mer friluftsliv i skolan - en praktisk kurs om friluftsliv i Jönköping 2021
- 🔗 Naturskolans webbsidor
- 🔗 Utomhusdidaktik, Skolverkets webbkurs

Några konkreta exempel från arbetet....

Friluftslivsutveckling - nya MTB spår ..

- Samverkan med civilsamhället
- Avtal
- Kommuninvånare/ besöksnäring
- Evenemang & attraktivitet
- Digitala verktyg med karta i fokus

SAVE
THE DATE

Friluftsliv och naturturism på annans mark

- Workshop - Hur vi gör i vår region gällande vett och etikett när det kommer till aktiviteter på annans mark eller vatten.

När: Torsdag 11 oktober kl. 12.00–17.00

Var: Smålandsgården, Östra Vätterbranterna

Anmäl dig här: [Klicka](#)

Vill du fortsätta samtalet efter mötet slut? Smålandsgården är öppet någon timma till!

Arrangörer: Smålandsturism, Region Jönköpings län, Tillväxtverket, LRF, Länsstyrelsen, Destination Jönköping, Biosfärområde Östra Vätterbranterna och Jönköpings kommun

jönköping.se

Bred samverkan från början....

Vill du fortsätta samtalet efter mötet slut? Smålandsgården är öppet någon timma till!

Arrangörer: Smålandsturism, Region Jönköpings län, Tillväxtverket, LRF, Länsstyrelsen, Destination Jönköping, Biosfärområde Östra Vätterbranterna och Jönköpings kommun.

BARN &
UTBILDNING

OMSORG &
HJÄLP

UPPLEVA &
GÖRA

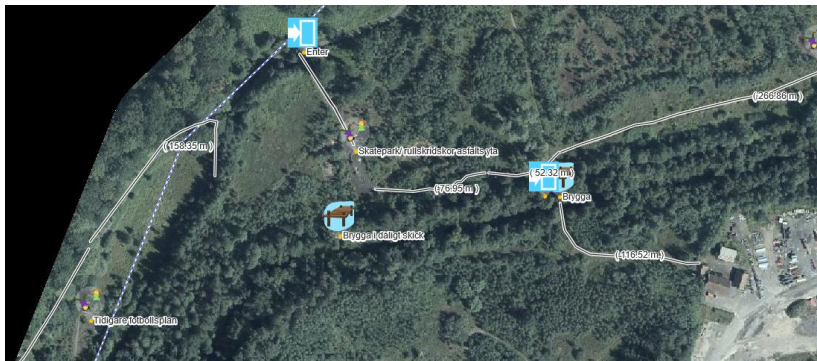
BYGGA, BO &
MILJÖ

TRAFIK &
INFRASTRUKTUR

Jönköpings kommun > Uppleva & göra > Friluftsliv och motion > Turism och friluftsliv på annans mark och vatten

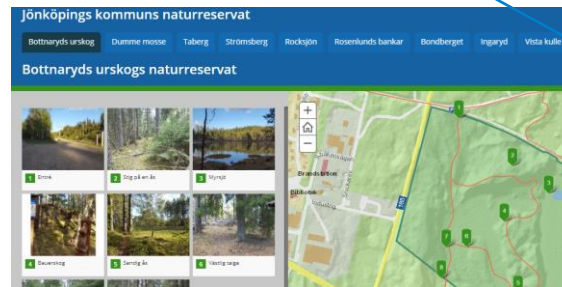
Turism och friluftsliv på annans mark och vatten

Använder du någon annans mark eller vatten för organiserat friluftsliv och naturturism? Det kan vara svårt att veta vad du får och inte får göra på mark eller vatten som du inte äger själv. Här finns tips och länkar som underlättar för dig att göra rätt.

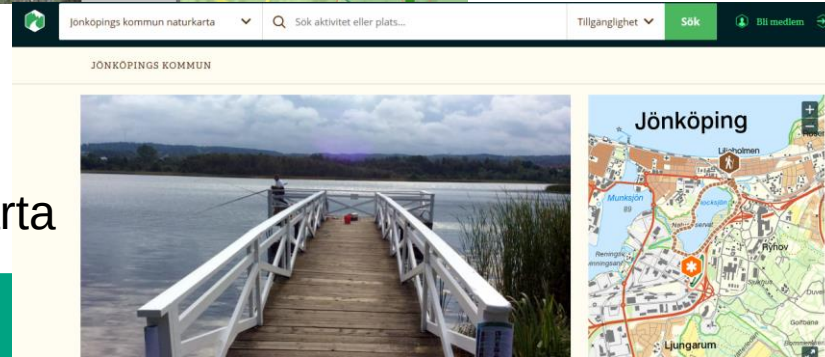
Verktyg i fält, tät samverkan med
civilsamhället

Kommunkarta & berättelsekartor

Karta i fokus

App / Naturkarta

Årets friluftskommun 2020

Sveriges bästa friluftskommun ?

2013	Rankad 45
2014	Rankad 10
2015	Rankad 5
2016	Rankad 7
2017	Rankad 3
2018	Rankad 8
2019	VANN!

* Obs samma poäng som 2015 = 1,5p från toppen

Bakgrund

- Priset delas ut av Naturvårdsverket i samarbete med Svenskt Friluftsliv och Sveriges Kultur- och Fritidschefersförening.
- Första året Sveriges friluftskommun utsågs var 2010.
- I årets undersökning deltog 231 av Sveriges 290 kommuner.
- Utgångspunkt är en enkät med frågor om planering, information, samarbeten och aktiviteter kopplat till friluftsliv.

Juryns motivering

- Kommunen har under en **lång tid haft en hög ambitionsnivå** i friluftslivsarbetet och under flera år placerat sig högt i rankingen.
- **Digital friluftspan med tydlig koppling till friluftspolitiken** och med tydliga prioriteringar för att kunna leverera ett rikt friluftsliv till sina medborgare genom planering, åtgärder och aktiviteter.
- Kommunen satsar på att göra **friluftslivet tillgängligt för flera olika målgrupper**, bland annat med fokus på barn och människor med olika former av funktionsnedsättning.
- **Bred samverkan med civilsamhället, akademien, offentliga och privata aktörer.**
- Kommunen har ingått ett **"idéburet offentligt partnerskap" med Sportfiskarna**. Partnerskapet levererar både friluftaktiviteter och miljöåtgärder och skapar långsiktiga förutsättningar för att leva upp till de friluftspolitiska målen som kommunen prioriterar.

Sammanfattning

Jönköpings kommun vill med den här planen för friluftsliv fastställa kommunens centrala vilja med friluftslivsarbetet under perioden 2018-2023. Den ska vara ett styrdokument för kommunens samtliga nämnder, förvaltningar och bolag.

Sex friluftspolitiska mål

Planen har fokus på sex av de tio friluftspolitiska målen. De finns redovisade under respektive filik.

1. Tillgänglig natur

3. Starkt engagemang och samverkan för friluftslivet

4. Allemansrätten

6. Attraktiv tätortsnära natur

8. Ett rikt friluftsliv i skolan

9. Friluftsliv för god folkhälsa

Arbete med friluftsliv

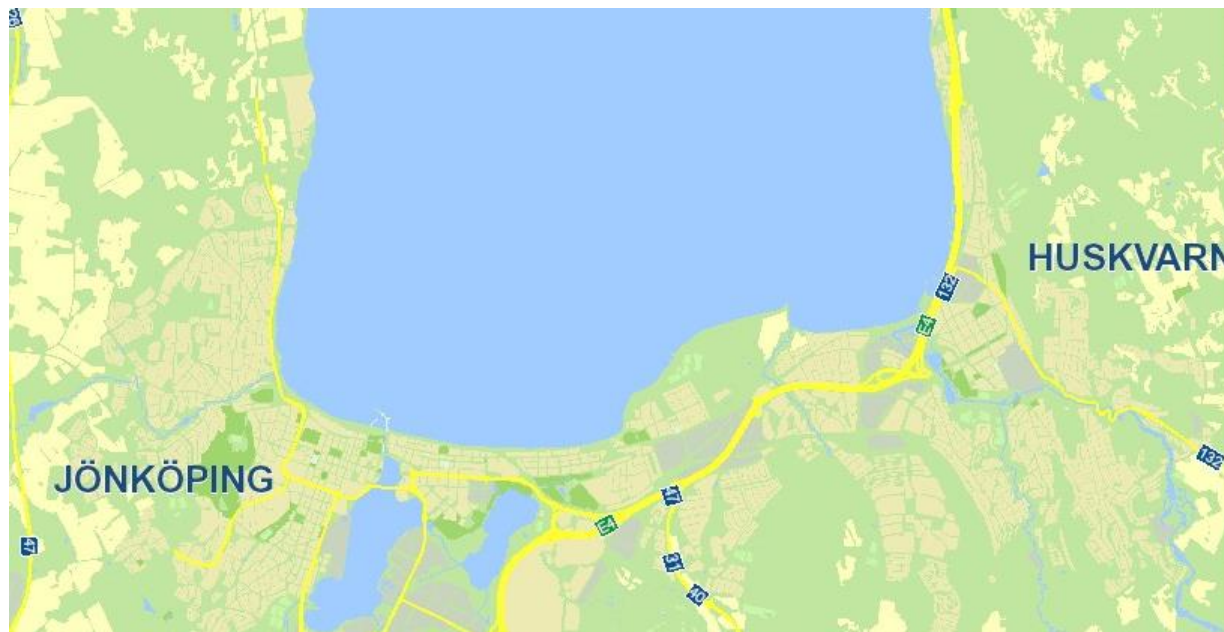
<https://jonkoping.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=aa45812fa448418db34ae86554fdd41a>

Alla kan fiska

- ✓ Fiske som källa till gemenskap, lärande, integration, glädje, spänning, utmaning, tävling
- ✓ Kunskap om fisk och fiskars livsmiljöer ökar viljan att vårda och skydda

IOP med
Sportfiskarna

MILJÖ & ÅTERVINNING

TRYGGHET & SÄKERHET

Natur & Friluftsliv

☐ Cykelutflyktsleder

☐ Kanotleder

☐ Frilufts- och
orienteringskartor

☐ Kolonilotter

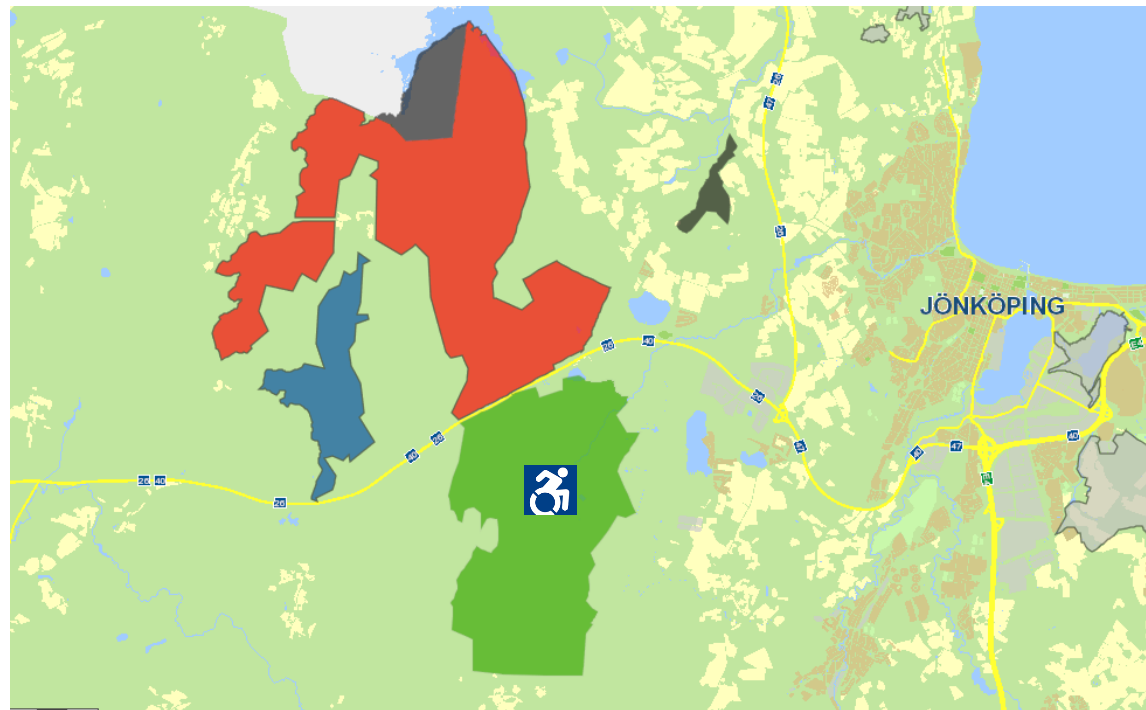
☐ Vandringsleder

☐ Naturreservat

☐ Tillgänglig natur

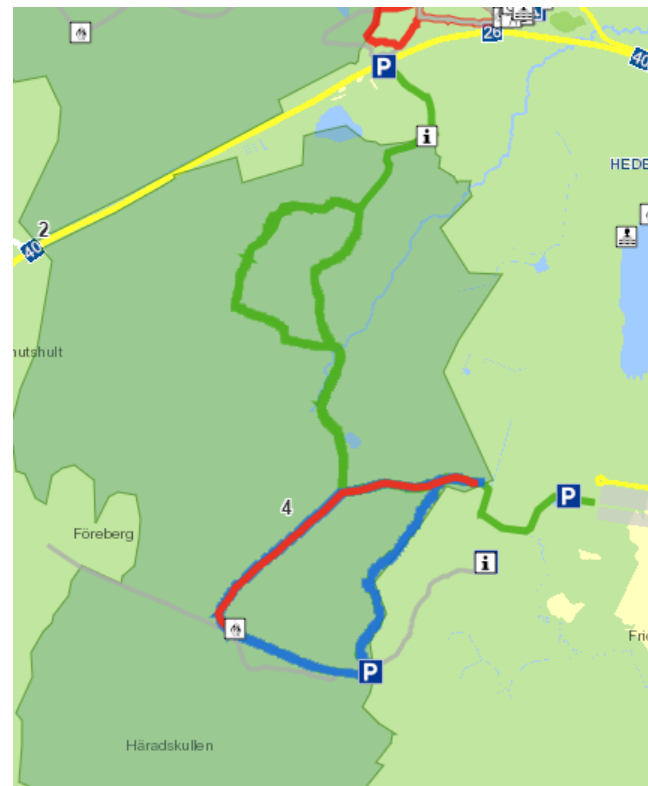
Första överblicken

1. Ja området har någon del som är tillgänglig
2. Detaljer på facilitetsnivå zomma in i kartan
3. Egen webbsida med text och bilder
4. PFD längst ner

Klassificering i 4 steg

- Grönt (**3**) >50%
- Blått (**2**) 25-49%
- Rött (**1**) 10-24%
- Svart (**0**) 0-9 %

Friluftslivsutvecklingsmedel

Vilken nytta gör dessa pengar för kommunen?

- Tack vare dessa medel kan vi ansöka om externa medel
- Friluftslivsutvecklingsmedlen kan i vissa fall agera **"möjliggörare"** då andra förvaltningars medel eller andra insatser inte räckt till. (växla upp)
- Friluftslivsutvecklingsmedlen har fokus på kommuninvånarna först och främst, inte vilken förvaltning insatsen hör hemma – "kommunkoncernen – tanken" = framtiden.

Har du koll på Allemansrätten?

Vet du var du får tälta?

Se till att ha koll. Tillsammans måste vi ta ansvar för vår natur.

jonkoping.se/Allemansratten

Inte ens om du äger marken får du köra som du vill!

Den enda gången du kan vara säker på att det är tillåtet att köra terrängkörning, med t.ex. fyrhjuling är när det gäller jord- och skogsbruk och djurskötsel - det gäller även om du äger marken. Anledningen är att motor-drivna fordon lätt skadar mark och växter. Dessutom kan de störa både djur och människor.

Se kvarterets coola förvandling

KLIMAT Sedan i torsdags har Victor Egerbo och Henrik Svensson varit på plats och målat Jönköpings nya streetart-målning på korsningen "Ödla" vid Munksjö. Till sin hjälp har det haft 350 sprayburkar och två stora skylfitts. Publicerad 9 juni 2019 15:34

Rebecca Staf
rebecca.staf@jmk.se
0303 298 85 86

Naturligtvis...

...på Ödla!

Klockan 11.00-12.00

12/7 Musikalisk Fjärilsafari

26/7 Bara Vanligt Vatten

16/8 Små Kryp i Dusk

Musiker: Martina Stenman & Per-Jakob

Biologiska mångfaldens dag på kvarteret Ödla!

Onsdagen 22 maj 16.30-20.30

- 17.00-18.30 Fem minuterövningar om biologisk mångfald
- 17.00 Värna om mångfalden, vår livsförädlare - Stefan Lundvall
- 17.30 Forskningsstation om Rödskinnss på Ödla - Dag Fredriksson
- 17.45 Biota perringsstation på Valsjö - Krister Linnell
- 18.00 Död ved lever - Joakim Prioli
- 18.15 Odla tillsammans - Emil Allén
- 18.30-20.30 Workshops - var med och laga klimatsmart mat, stadsodla och bygg insekts hotell

Dessutom hyrde del av kvällen till
bålugg under kvällen

Bilder från "Grönare städer"

Systematiskt kvalitetsarbete

www.luftenarfri.nu

Manifestationer en månad i taget

- Jan Invigning Friluftslivets år 2021
- Feb Ambassadör friluftsliv
- Mars Friluftskompis
- April Hela Sveriges friluftsdag
- Maj Friluftsliv i skyddad natur
- Juni Äta ute i naturen
- Juli Sova ute i naturen
- Aug Jag har aldrig...
- Sept. Gilla friluftslivet
- Okt Lära ute
- Nov Må bra ute
- Dec Dialog friluftsliv
- #.....

Januari Invigning

1. Podcast 5 st <https://anchor.fm/lisa-bergstrm>
2. Filmer från föreningslivet (3-30 sek)
3. Invigning med flagghissning med Friluftsförbundet.
4. Fritidsbanken / insamling!
5. Visa NYA platser! + vi vill ha en **trycksak / skylt** till varje plats.

Februari Ambassadör friluftsliv

Uppdrag; vara språkrör för Friluftslivets år, använda sina egna kanaler och kommunicera friluftslivets år via, göra 1-3 egna aktiviteter, skriva några ord och sätta upp i ett pop up fönster på stan.

1. Charlotte Burman Biofärområdet / cykel gruppen m.fl.
2. Elna Dalhstrand
3. Maria Hammarsten HLK/ JU
4. Daniel på KFUM
5. Johan Steirud Funktionsrätt Jönköpings län
6. George på Makers space / integration
7. Fritidsledare / Peter Gunnarsson + Martin Linderoth
8. Influensers Patrik och Fanny /Tik tok och Instagram halv miljon följare
9. Hanna Sportfiskarna
10. Rörelsecoach ingång i skolans värld Maja Björkeback

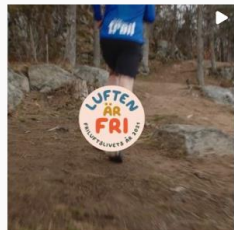
Framöver...

- Film och sociala media (pga. pandemin)
- Fågelviskaren
- Ett levande Strömsberg – teater runt om i naturreservatet
- Äventyret vid Rocksjön - utomhuspedagogik i form av teater
- "Keep Jkpg Clean" + Traschtalk + nugging
- Ung fritid 15 friluftsdagar tillsammans med UBF och Friluftrådet
- Sova ute med politiker
- Fokus på "lära ute" i oktober
- Friluftsförum

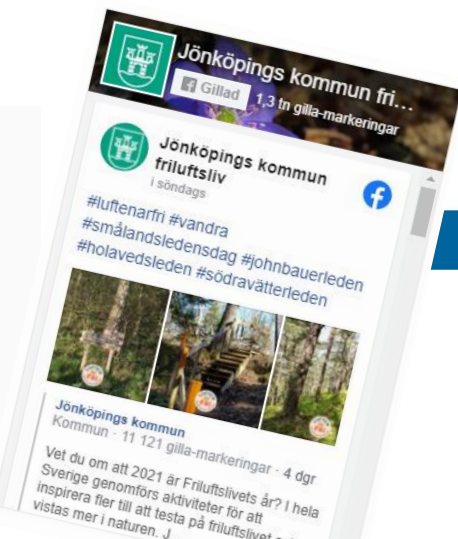

INLÄGG

TAGGAD

Möt våren på
Smålandsleden!

JÖNKÖPINGS KOMMUN

Sök

E-tjänster

Anska

BARN & UTBILDNING

OMSORG & HJÄLP

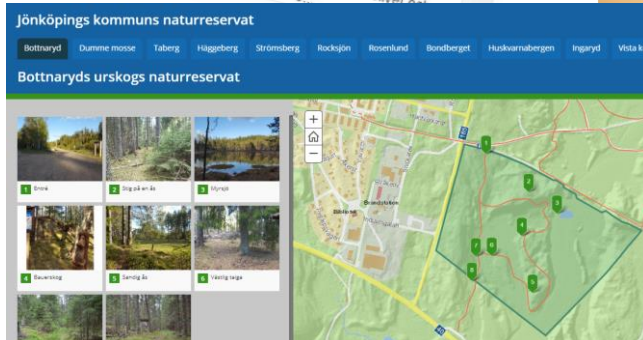
UPPLEVA & GÖRA

BYGGA, BO & MILJÖ

TRAFIK & INFRASTRUKTUR

Jönköpings kommun > Uppleva & göra > Friluftsliv och motion > Vandringsleder och promenader

Vandringsleder och promenader

Vandringsleder och promenader 0-5 km

Vandringsleder och promenader 5-10 km

Vandringsleder och promenader 10-20 km

Vandringsleder och promenader 20-30 km

Vandringsleder och promenader 30 km och längre